

FM 2019/110

04-04-2019

Aqqaluaq B. Egede

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges til FM2020 at fremsætte en plan for officiel benævnelse af tugtupit som Grønlands nationalsmykkesten, og at udarbejde en strategiplan for et eksportfremstød af denne. Formålet med disse tiltag skal være, at fremme økonomien for personer med fast tilknytning til Grønland, der arbejder med smykkesten.

(Medlem af Inatsisartut Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit)

Byen Narsaq er kendt som et sted med store forekomster af Tugtupit. Smykkestenen Tugtupit findes ikke i resten af verden. Det er vigtigt at den unikke fra Narsaq, som kun findes her i landet og som ikke kan sammenlignes med andre sten også officielt bliver udråbt som vores lands nationalsten.

Hvorfor kan vi ikke udråbe den som vores nationalsten? Det må Naalakkersuisoq forklare så alle kan forstå det. Hvorfor skal alle andre stenarter registreres og undersøges, når den velkendte sten Tugtupit, en rød sten som kun findes i Grønland, er allerede kendt af alle og enhver? Den viden besiddes af geologer og forskere.

Geologer og forskere har allerede dokumenteret at netop denne sten kun findes som ressource i vores land gennem deres bogudgivelser. Det er beskæmmende, at Naalakkersuisut gennem deres svarnotater med tyndest mulige begrundelser altid indstiller forslag der sigter på, at vores lands befolkning kan få gavn af vores lands ikke levende ressourcer. Hvis vi fastholder denne politik, hvornår vil man så udvikle smykkesten erhvervet her i landet?

Forslagsstiller Mute B. Egede Inuit Ataqatigiit fremlægger et forslag som kan være til gavn for vores land og dets befolkning. Han fremsætter et forslag som vil blive til gavn for folk der er i smykkesten erhvervene. Inuit Ataqatigit vil uden forbehold godkende at den særegne smykkesten som kun findes i Narsaq som vores lands nationalsten.

Planlægning af udnyttelse af rubinforekomsterne her i landet, som folk herfra har kendt til i mange år og som de har benyttet i fremstilling af smykkesten, skete med inddragelse af borgerne. Da den blev klar, kom den i udenlandske hænder. Mange midler strømmer dermed ud af landet, for de er det jo allerede begyndt på.

For øjeblikket bruger Naalakkersuisut stor energi på, at ville arbejde for, at Tugtupit-forekomsten fra Kuannersuit, som folk har haft gavn af i generationer, skal overdrages udlændinge. Kære Naalakkersuisoq for Råstoffer, hvornår agter i at tjene vores lands befolkning? Vi efterlyser samarbejde. De forhold som vil være til gavn for dig og mig samt resten af befolkningen kan i ikke blive ved med at indstille til afslag. Vi skal altså til at samarbejde noget mere.

Samme fremgangsmåde bruges i forbindelse med administrationen af erhvervsfremmemidlerne. Vi har i forbindelse med møder rundt omkring i kysten hørt utallige beretninger om, at erhvervsudviklingsinitiativer bliver mødt med afslag med den begrundelse, at de virker utroværdige.

Vi hører, at udenlandske mineindustrier bliver tildelt erhvervsfremmemidler, ligesom turistaktører der samarbejder med udenlandske turistaktører, også modtager erhvervsfremmemidler og for disse har vi officielle dokumentationer for. Muligheder for landets befolkning og virksomheder skal Naalakkersuisut til at være mere åbne over for.

Forslagsstillerens forslag har til gensigt om at udnævne Tugtupit som nationalsten, hvorfor kan det ikke lade sig gøre? Hvorfor bruger Naalakkersuisut en undersøgelse som begrundelse? Det er enhver bekendt, at Tugtupit kun findes her i landet. Hvorfor skal alle mulige andre sten undersøges for at udnævne Tugtupit som nationalsten?

Vil det ikke være bedre at departementerne begynder at arbejde på at eliminere de forhindringer der eksisterer i bestræbelserne for at give landets borgere bedst mulige vilkår i at opstarte nye muligheder? Vil det ikke være bedre at vi borgere i dette land i samarbejde fjerner disse forhindringer? Vi finder Naalakkersuisuts indstilling om afslag forslagsstillerens forslag samt det forrige punkt som både chokerende og anstrengende.

Inuit Ataqatigiit håber, at partierne og medlemmer af Inatsisartut i dette forslag vil vise sammenhold. Det er ønskeligt at vi gør et arbejde til gavn for folk der arbejder med smykkesten samt at vi arbejder ihærdigt på at sikre så stor en værdiforøgelse for vores smykkesten som det overhovedet lader sig gøre.

Med disse bemærkninger henviser vi fra Inuit Ataqatigiit punktet til behandling i Inatsisartut-udvalg. Vi takker ligeledes medlem af Inatsisartut Múte B. Egede for et interessant forslag.